

UKLASSIFICERET

FORSVARSKOMMANDOEN

FKO-OP11 U

04.10

2008/004600-60831

2009-01-05

(Bedes anført ved henvendelser)

Til
Forsvarsministeriet

Eft.:
Hærens Operative Kommando
Flyvetaktisk Kommando
Forsvarets Materielkommando

Emne
Evalueringsrapport vedr. udsendelse af helikopterdetachement til ISAF jf. B 140 af 10. juni 2008.

Ref.:
a. Mail fra Forsvarsministeriet 1. kt. af 07-11-2008 10:46 vedr. emne.
b. B 140 af 10. juni 2008.
c. Flyvertaktisk Kommando End of Tour rapport HELDET 08 af 12. december 2008.

1. GENERELT

Hermed fremsendes evalueringsrapport vedr. udsendelse af helikopterdetachement (HELDET 08) til ISAF jf. B 140 af 10. juni 2008 (ref. a.). Det skal bemærkes, at indhentede erfaringer normalt analyseres, konsolideres og implementeres, og at denne proces fortsat pågår.

Opgaven for HELDET 08 som beskrevet i ref. b (uddrag):
"Helikopterne vil kunne støtte den danske kampgruppe og andre enheder i Task Force Helmand med f.eks. observation i terræn med begrænset overskuelighed, i større områder samt i forbindelse med kolonnens bevægelser på veje eller i terræn og i den forbindelse i muligt omfang advare mod trusler og lignende".

Postadresse
Postboks 2153
1016 København K

Besøgsadresse
Danneskiold-Samsøes Allé 1
1434 Kbh. K.

Telefon
45 67 45 67
Gennemvalg:
4567 3114

Telefax
45 89 07 48

Internet
www.forsvaret.dk
fko@mil.dk

UKLASSIFICERET

2. FORBEREDELSE

De militære forberedelser blev gennemført på baggrund af et kort varsel og blev påvirket af, at HELDET 07 var returneret fra Irak december 2007.

Perioden på seks måneder mellem HELDET 07 og HELDET 08 var ikke tilstrækkelig til at uddanne den rådige pulje af personel, ligesom helikopterne ikke var blevet endeligt klargjort til en fornyet udsendelse. De vedligeholdelsesmæssige udeståender betød, at materiel som bevæbning, kommunikation og observationsudstyr først var tilgængeligt umiddelbar før deployering eller tilgik i missionsområdet, hvilket i sagens natur begrænsede mulighederne for uddannelse af personalet forud for udsendelsen. De umiddelbare tilbagemeldinger indikerer, at de respektive uddannelser har været tilstrækkelige, idet der som altid måtte gennemføres supplerende træning og rutiner ved ankomst til missionsområdet.

3. ORGANISATION OG PERSONEL

Overordnet var det muligt at opstille og udsende et HELDET 08 bestående af 47 mand, som må betragtes som en personelmæssig minimumskonfiguration¹. Der var således kun to besætninger i missionsområdet ad gangen. Disse måtte af personelmæssige hensyn roteres på månedlig basis. På mekanikerområdet var det nødvendigt at omdisponere fra andre hjemlige enheder for at give HELDET 08 den tilstrækkelige mekanikerstøtte.

4. MATERIEL

FENNEC helikopteren og det monterede missionsspecifikke materiel fungerede i henhold til opstillede brugerkrav, og HELDET 08 havde en meget høj gennemførelsesgrad af de befalede missioner. Dette på trods af, at FENNEC blev indsat i et miljø, som den ikke er konstrueret til, hvilket var kendt af alle involverede parter. FENNEC viste sig dog som en teknisk/materielmæssigt enkelt og pålidelig platform med høj operativ rådighed. HELDET gennemførte 188 af 208 befalede missioner, og 20 missioner blev aflyst².

5. SAMVIRKE

FENNEC klarede sig isoleret set glimrende som helikopter, men de operationer, den danske bataljonskampgruppe (DABG) gennemførte i perioden i Helmand, betød, at det operative produkt HELDET 08 teknisk kunne levere ikke altid stod mål med det efterspurgte, herunder:

- Manglen på Positiv Identification (PID). Observationsudstyret var ikke effektivt nok til at levere en kvalitet, som satte besætningen eller enhederne på jorden i stand til at fastslå, om et observeret objekt var "ven eller fjende". Dermed blev DABGs patruljer på jorden ikke forbedret i mulighederne for at påkalde ild over målet.
- Manglende mulighed for direkte våbenstøtte til patruljerne på jorden, hvilket der gentagne gange var behov for. Maskingeværet, som blev medbragt til Afghanistan, vurderedes ikke egnet til at løse denne opgave og var som oftest afmonteret idet FENNEC manglende løftekapacitet evne grundet elevationen og varmen.
- Manglende mulighed for at medtage passagerer, hvilket udgjorde en vigtig biopgave i missionsområdet, var yderst begrænset grundet manglende løftekapacitet.

¹ Idet der ikke kunne tilvejebringes yderligere personelressourcer på det pågældende tidspunkt.

² Af de 20 aflyste missioner skyldes fire tekniske problemer, to vejret og 14 eksterne årsager (f.eks. aflysninger). Ses der bort fra eksterne aflyste missioner og vejrets indflydelse, havde FENNEC en gennemførelsesrate på 98,1 %.

Den manglende løftekapacitet vurderes som den primære årsag til problemerne med PID og bevæbning, da løsning af begge problemer kræver tungere materiel, som FENNEC ikke kan bære.

Integrationen i Joint Helicopter Force (JHF) fra Storbritannien var en ubetinget succes, og det ses som en afgørende forudsætning for HELDET 08 evne til at gennemføre operationer i den udsendte konfiguration. Integrationen af dansk personel ved JHF sikrede en national erfaringsindhentning på alle funktioner/specialer, hvilket vil blive bragt til anvendelse i den hjemlige struktur samt i forbindelse med opbygningen af dansk troppetransportkapacitet på EH-101 transporthelikopteren.

6. LOGISTIK OG ØKONOMI

Forsyningsvejene fungerede generelt godt. Det blev dog erkendt, at reservedelsbeholdningen på FENNEC havde vanskeligt med at inddække både HELDET 08 samt den hjemlige struktur. Udsendelsen af HELDET 08 konteres på §35.11.26.10. og vurderes at holde sig inden for den afsatte ramme på ca. 30 mio. kr. jf. ref. b.

7. KONKLUSION

Det er Forsvarskommandoens opfattelse, at opstilling, udsendelse, indsættelse og hjemtagning overordnet er forløbet tilfredsstillende. FENNEC helikopteren og det monterede missionsspecifikke materiel fungerede tilfredsstillende, men manglende løftekapacitet begrænsede de operative anvendelsesmuligheder. Denne erfaring vil danne basis for eventuelle senere overvejelser om at genudsende FENNEC i INTOPS.

Den forholdsvis korte periode mellem HELDET 07 og HELDET 08 var ikke tilstrækkeligt til at færdiguddanne personellet eller klargøre materiellet til fornyet udsendelse, hvorfor det anbefales, at HELDET i givet fald tidligst genudsendes fra tentativt 2010. Samvirket med JHF fra Storbritannien var afgørende for HELDET 08 virke og opgaveløsning. Samarbejdet mellem JHF og Flyvertaktisk Kommando er et vigtigt fremadrettet element af opbygningen af den danske transporthelikopterkapacitet (EH-101).

E.b.

T. M. PAULSEN
oberst
Chef for den Internationale Operationsafdeling